

Załącznik Nr 1
do Zarządzenia Nr 12/PR/2025
Dyrektora Planetarium i Obserwatorium
Astronomicznego im. M Kopernika
w Chorzowie z dnia 30 września 2025 r.

**Kodeks Etyki
Nauczycieli
i Pracowników Niepedagogicznych
Planetarium i Obserwatorium
Astronomicznego
im. Mikołaja Kopernika w Chorzowie**

PREAMBUŁA

Mając na względzie podstawowe kryteria wykonywania zadań powierzonych nauczycielom i pracownikom Planetarium i Obserwatorium Astronomicznego im. M. Kopernika w Chorzowie oraz dostrzegając konieczność pełnej ich realizacji w praktyce, ustanawia się Kodeks Etyki nauczycieli i pracowników Planetarium i Obserwatorium Astronomicznego im. M. Kopernika w Chorzowie. Celem niniejszego Kodeksu jest sprecyzowanie wartości i standardów zachowania nauczycieli i pracowników, związanych z pełnieniem przez nich obowiązków. Kodeks Etyki nauczycieli i pracowników Planetarium oparty został na fundamentalnych wartościach: uczciwości, sprawiedliwości, szacunku, prawdzie, godności i lojalności.

§ 1

1. Podstawa prawna:

- a) art. 68 ust. 2 pkt 5 Ustawy z 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (tekst jedn.: Dz.U. z 2024 r. poz. 1530 ze zm.)
- b) Ustawa z dnia 7 września 1991 roku o systemie oświaty (tekst jedn.: Dz. U. z 2025 r., poz. 881),
- c) Ustawa z dnia 26 stycznia 1982 r – Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2024 r. poz. 986),
- d) „Standardy kontroli zarządczej dla sektora finansów publicznych”, określone w komunikacie nr 23 Ministra Finansów z 16 grudnia 2009 r. w sprawie standardów kontroli zarządczej dla sektora finansów publicznych (Dz.Urz. MF nr 15, poz. 84).

2. Kodeks Etyki Pracowników Planetarium zwany dalej „Kodeksem Etyki”, określa standardy postępowania, których przestrzeganie jest gwarancją kompetencji, odpowiedzialności i wysokich walorów moralnych pracowników w związku z wykonywaniem przez nich swoich obowiązków.

3. Ilekcio w Kodeksie jest mowa o:

- a) **Planetarium Śląskim** – należy rozumieć Planetarium i Obserwatorium Astronomiczne im. Mikołaja Kopernika w Chorzowie;
- b) **Nauczycielu** – należy rozumieć nauczycieli Planetarium Śląskiego w Chorzowie;
- c) **Pracowniku** – należy rozumieć pracowników niepedagogicznych (administracja i obsługa) Planetarium Śląskiego w Chorzowie;
- d) **Kodeksie** – należy przez to rozumieć Kodeks Etyki Nauczycieli i Pracowników Niepedagogicznych Planetarium Śląskiego w Chorzowie.

§2

KODEKS ETYKI NAUCZYCIELSKIEJ

I Zasady ogólne do których jest zobowiązany nauczyciel:

- 1. Nauczyciel powinien stanowić wzór osobowości prawej i szlachetnej, wrażliwej i odpowiedzialnej o postawie otwartej na drugiego człowieka.
- 2. Podstawowym zadaniem nauczyciela jest troska o dobro ucznia.
- 3. Nauczyciel uczciwie i rzetelnie przekazuje wiedzę, zgodną z prawdą.

4. Nauczyciel szanuje godność ucznia w procesie kształcenia i wychowania.
5. Nauczyciel uczy kultury współżycia ze światem przyrody.
6. Nauczyciel, kierując się dobrem ucznia, wybiera odpowiednie metody, formy oraz środki nauczania i wychowania, stosuje obiektywne kryteria oceny, z uwzględnieniem zasady indywidualizacji.
7. Nauczyciel powinien stale doskonalić własne kwalifikacje i kompetencje zawodowe dostosowując swoją wiedzę i umiejętności pedagogiczne do najlepszych standardów nauki, dydaktyki i pedagogiki.
8. Nauczyciela obowiązuje tajemnica zawodowa. Ujawnienie wiadomości, objętych tajemnicą zawodową, jest dopuszczalne jedynie wówczas, gdy zachowanie tajemnicy może prowadzić w przyszłości do poważnego zagrożenia czyjegoś bezpieczeństwa lub innych dóbr osobistych, lub zachowanie tajemnicy może prowadzić w przyszłości do naruszenia prawa.
9. Nauczyciel, mając prawo do godziwego wynagrodzenia, nie uzależnia od niego jakości swej pracy.
10. Nauczyciel kieruje się takimi samymi zasadami etycznymi zarówno w życiu prywatnym, jak i zawodowym.
11. Nauczyciel jest zobowiązany swoim postępowaniem, tworzyć dobry wizerunek poprzez:
 - 1) Utrzymywanie pożądanych relacji ze współpracownikami , tj. brak ostrej wymiany zdań, kłótni, spięć, rzutujących na jakość pracy;
 - 2) Pomoc w załagodzeniu konfliktu z tzw. trudnym klientem;
 - 3) Brak pomawiania, ośmieszania, obrzucania inwektywami;
 - 4) Niepodejmowanie nieprawdziwych i krzywdzących dyskusji, wyrażanie niesłusznych opinii.
12. Ujemna opinia o pracy nauczyciela nie może mieć cech zniesławienia.
13. Obowiązkiem nauczyciela jest umacnianie poczucia odpowiedzialności i dumy z przynależności do polskiego narodu oraz wychowywanie w duchu patriotyzmu i solidarności międzyludzkiej.
14. Powinnością nauczyciela jest troska o dobre imię placówki i stanu nauczycielskiego.
15. Nauczyciel powinien brać czynny udział w życiu społecznym, samorządowym oraz upowszechniać właściwe wzorce zachowania i wychowania, w szczególności kształtować patriotyzm, wrażliwość społeczną.

II. Zasady szczególne obowiązujące nauczyciela

1. Rolą nauczyciela jest przekazywanie w sposób jasny i czytelny uczniowi, wychowankowi i jego rodzicom lub opiekunom wiedzy o tym, jak rozpoznaje jego sytuację i problemy oraz informowanie o celach swoich działań wychowawczo-dydaktycznych poprzez:
 - 1) Bezstronne, obiektywne i należyte wywiązywanie się ze swoich obowiązków;
 - 2) Brak faworyzowania uczniów
 - 3) Nieuciekanie się do protekcji, zbytnej poufałości, wykorzystywania związków rodzinnych i osobistych.

2. Nauczyciel powinien dążyć do uzyskania zrozumienia odbiorców dla przekazywanych przez siebie informacji i akceptację dla planowanych działań.
3. Nauczyciel naruszający zasady etyki zawodowej, winien podjąć natychmiastowe działania, które mają na celu usunięcie skutków jego postępowania i naprawienie powstałych szkód. Ma również obowiązek reagować na znane sobie fakty odstępstwa od zasad etyki zawodowej, ze strony innych nauczycieli.
4. Nauczyciel niezwłocznie informuje dyrektora Planetarium Śląskiego lub wicedyrektora o przebywaniu na terenie placówki nauczyciela będącego w stanie nietrzeźwości lub pod wpływem innego środka odurzającego oraz otacza opieką uczniów, mających zajęcia z tym nauczycielem.
5. Nauczyciel dba o utrzymanie możliwie najwyższego poziomu swej pracy, bez względu na jakiekolwiek indywidualne cechy uczniów i ich rodziców, czy też na jego osobisty do nich stosunek. Nauczyciel jest szczególnie odpowiedzialny za to, aby cechy różnicujące odbiorców jego działań, takie jak rasa, narodowość, światopogląd, system wartości, pozycja społeczna, sytuacja materialna, poglądy polityczne, a także stosunek do placówki i edukacji oraz charakter problemów wychowawczych w żaden sposób nie pociągały za sobą dyskryminacji tych osób w środowisku i w dostępie do dóbr edukacyjnych.

§ 3

1. Powinnością nauczyciela jest:
 - 1) Nieustanne doksztalcanie się i podnoszenie kwalifikacji zawodowych;
 - 2) Utrzymywanie wysokiej kultury osobistej, tj. nieużywanie słów wulgarnych i okazywanie zachowań o zabarwieniu emocjonalnym;
 - 3) Dbłość o odpowiedni strój wynikający z obowiązku nauczania i wychowania.
2. Nauczyciel nie może wykorzystywać swojej pozycji dla osiągnięcia korzyści osobistych. W trosce o godność zawodu, nauczyciel jest szczególnie odpowiedzialny za to, aby rozpoznawać i eliminować wszelkie sytuacje, które mogą być, przez ucznia lub inne osoby, interpretowane jako korupcyjne.
3. Nauczyciel wraz z nadzorem pedagogicznym i innymi pracownikami oświaty, powinien tworzyć zespół ludzi wspomagających się w realizacji wspólnego celu, jakim jest nauczanie i wychowanie.
4. Doświadczony nauczyciel winien otoczyć opieką nauczycieli rozpoczynających pracę, służąc im radą i pomocą.
5. Nauczyciel zobowiązany jest do nierozpowszechniania informacji z posiedzeń Rad Pedagogicznych. Nauczyciele, pełniący funkcje w nadzorze pedagogicznym, zobowiązani są kierować się w swojej działalności zasadami niniejszego Kodeksu.
6. Nauczyciel powinien być wyczulony na wszelkie patologie życia Planetarium Śląskiego i społecznego, bowiem bierna postawa wobec nagannych zachowań jest przyzwoleniem na brutalizację życia publicznego.
7. W szczególności należy więc:
 - 1) Przeciwdziałać się przemocy i agresji;
 - 2) Reagować w przypadku naruszania zakazu spożywania alkoholu i palenia papierosów w budynku i na terenie Planetarium Śląskiego;

- 3) Dbać by Planetarium Śląskie było wolne od narkotyków i wszelkich środków odurzających;
- 4) Walczyć z wszelkimi aktami wandalizmu czy kradzieży;
- 5) Utrzymywać dobre relacje ze współpracownikami, tj. brak ostrej wymiany zdań, kłótni, spięć, rzutujących na jakość pracy.

KODEKS ETYKI PRACOWNIKÓW NIEPEDAGOGICZNYCH

§4

III. Zasady ogólne

1. Kodeks Etyki Pracowników niepedagogicznych Planetarium Śląskiego, zwany dalej „Kodeksem Etyki”, określa standardy postępowania, których przestrzeganie jest gwarancją kompetencji, odpowiedzialności i wysokich walorów moralnych pracowników Planetarium Śląskiego, w związku z wykonywaniem przez nich swoich obowiązków.
2. Wskazane w Kodeksie Etyki zasady i wartości etyczne są stosowane przez pracowników podczas wypełniania przez nich codziennych obowiązków.
3. Kodeks Etyki przeciwdziała korupcji, rozumianej jako nadużycie stanowiska publicznego, dla uzyskania prywatnych korzyści. Korupcja obejmuje płatne faworyzowanie, nepotyzm, nadużycie kompetencji, wynikających z pełnionej funkcji, w celu uzyskania korzyści, przekupstwo, kradzież majątku publicznego lub środków publicznych, przestępstwa księgowe oraz obrót środkami finansowymi, pochodzącymi z działań korupcyjnych.
4. Pracownik jest zobowiązany swoim postępowaniem, tworzyć dobry wizerunek pracownika Planetarium Śląskiego poprzez:
 - 1) Utrzymywanie pożądanych relacji ze współpracownikami, tj. brak ostrej wymiany zdań, kłótni, spięć, rzutujących na jakość pracy;
 - 2) Pomoc w załagodzeniu konfliktu z tzw. trudnym klientem;
 - 3) Brak pomawiania, ośmieszania, obrzucania inwektywami;
 - 4) Niepodejmowanie nieprawdziwych i krzywdzących dyskusji, wyrażanie niesłusznych opinii.
5. Pracownik dba o prestiż Planetarium Śląskiego i jakość wykonywanej pracy.
6. Pracownik zachowuje wysoką kulturę, uprzejmość i życzliwość w kontaktach z odwiedzającymi Planetarium Śląskie, przełożonymi, podwładnymi i współpracownikami.
7. Pracownik Planetarium Śląskiego wykonuje swoje obowiązki rzetelnie i bezstronnie, wykorzystując w sposób najlepszy swoją wiedzę i umiejętności.
8. Wymagany jest:
 - 1) Stonowany strój i zachowanie licujące z powagą miejsca pracy;
 - 2) Brak używania języka potocznego, młodzieżowego slangu.

9. Pracownik:

- 1) Dbą o terminowe, zgodne pod względem formalnym i merytorycznym wykonywanie zadań, wynikających z zakresu jego obowiązków oraz dodatkowych dyspozycji i poleceń przełożonych.
- 2) Gospodaruje publicznymi środkami finansowymi racjonalnie, oszczędnie i efektywnie i jest gotowy do rozliczenia swoich działań w tym zakresie.
- 3) Nie uchyla się od odpowiedzialności za swoje postępowanie. Jest gotów do przyjęcia krytyki w razie zaniedbania swoich obowiązków, uznania swoich błędów oraz ich niezwłocznego naprawienia.
- 4) Dbą o podnoszenie swoich kwalifikacji i pogłębianie wiedzy zawodowej, potrzebnej do wykonywania zadań.
- 5) Dokłada wszelkich starań, aby jego postępowanie było jawne, zrozumiałe i nie budziło podejrzeń o związek między interesem publicznym i prywatnym.
- 6) Prowadzi powierzone sprawy w sposób obiektywny, bezstronny, bezinteresowny i uczciwy.

IV. Postanowienia końcowe

1. Nauczyciele i pracownicy Planetarium Śląskiego składają oświadczenie o zapoznaniu się z Kodeksem Etyki. Stanowiące Załącznik Nr 1 do Kodeksu Etyki. Oświadczenia dołącza się do akt pracowniczych.
2. Nauczyciel lub pracownik Planetarium Śląskiego składa oświadczenie o zapoznaniu się z Kodeksem Etyki jednocześnie z zawarciem pierwszej umowy o pracę. Oświadczenie dołącza się do akt pracowniczych.
3. Każdy nauczyciel i pracownik ma obowiązek przestrzegać w odpowiednim zakresie zasad Kodeksu Etyki oraz reagować na jego naruszenie.
4. Nieprzestrzeganie lub naruszenie obowiązujących zasad i norm etycznych traktowane jest jako działalność na szkodę Planetarium Śląskiego.
5. Za naruszenie postanowień Kodeksu Etyki, nauczyciel / pracownik Planetarium Śląskiego, ponosi odpowiedzialność karną lub porządkową, o ile przepisy prawa tak stanowią.
6. Osoby zajmujące stanowiska kierownicze w Planetarium Śląskim mają obowiązek wszechstronnego i wnikliwego rozpatrzenia każdej informacji o naruszeniu lub podejrzeniu naruszenia norm etycznych zawartych w Kodeksie Etyki.
7. Kodeks Etyki podlega publikacji w Biuletynie Informacji Publicznej Planetarium Śląskiego w celu poinformowania interesantów o standardach zachowania i wykonywania obowiązków służbowych przez nauczycieli i pracowników.

Załącznik:

1. Oświadczenie

Załącznik Nr 1
do Zarządzenia Dyrektora Nr 12/PR/2025
z dnia 30 września 2025r.
Załącznik Nr 1
do Kodeksu Etyki
w Planetarium i Obserwatorium
Astronomicznym im. M. Kopernika w Chorzowie

Imię

Nazwisko

Stanowisko

OŚWIADCZENIE

1. Oświadczam, że zapoznałem/am się i będę przestrzegał/a postanowień Kodeksu Etyki nauczycieli i pracowników niepedagogicznych Planetarium i Obserwatorium Astronomicznego im. Mikołaja Kopernika w Chorzowie.
2. Jestem świadomy/a odpowiedzialności pracowniczej w przypadku naruszenia zasad określonych w Kodeksie Etyki nauczycieli i pracowników niepedagogicznych Planetarium i Obserwatorium Astronomicznego im. Mikołaja Kopernika w Chorzowie oraz odpowiedzialności karnej wynikającej z przepisów prawa powszechnie obowiązującego.
3. Jestem świadomy/a konsekwencji dyscyplinarnych związanych ze złamaniem zasad określonych w Kodeksie Etyki nauczycieli i pracowników niepedagogicznych Planetarium i Obserwatorium Astronomicznego im. Mikołaja Kopernika w Chorzowie

.....
(data)

.....
(czytelny podpis)